75 років Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303 434-0237 434-0807 УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: — BArcly 74125 УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXV. Ч. 230. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 12-го ГРУДНЯ 1968 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, DECEMBER 12, 1968 No. 230. VOL. LXXV.

— Короткі вісті —

Середа, 11 грудня 1968

В АМЕРИЦІ

ІНФОРМАЦІЙНА АГЕНЦІЯ ЗСА випродукувала фільм про Ричарда М. Ніксона, якого представлено як близького співробітника колишнього президента Д. Д. Айзенгавера, заглибленого в собі інтелектуала, подібного в дечому до славного президента Вудро Вільсона. Цей фільм призначений для закордонних країн, його не можна виставляти в ЗСА, бо це було б рекламою за державні гроші, а за кордоном фільм є інформацією. Фільм вже висвітлювали в 112 державах. У фільмі підкреслено, що Ніксон народився в скромному оточенні, і що власними силами дістався на найвищий уряд в державі.

ВИПРОБОВУЮТЬ АТОМОВУ ЕНЕРГІЮ для вжитку при копанні нового Панамського Каналу, який мас об'єднувати Атлантійський і Тихий океани таким способом, щоб великі океанські кораблі могли без труднощів плисти з океану до океану. В Неваді відбулася експлозія атомового матеріялу, що мав силу 35,000 тонн ТНТ. Внаслідок цієї експлозії виник кратер 200 стіп глибини і 725 стіп в діяметрі. Цей кратер виник в скелистій території. Вислідки цієї проби переслали Міжокеанічній Комісії Студій.

Д-Р ЛЕПП ПЛЯНУЄ ВІДКЛАСТИ лет астронавтів із Аполло 8 до лютого 1969-го року. Д-р Ралф Е. Лепп — один із творців атомової бомби. Він каже, що ЗСА заавансовані в космічних летах, і тому можуть відкласти запланований на 21-го грудня лет астронавтів Аполло 8 на лютий 1969-го року, коли готовий до лету буде космічний корабель Аполло 9, який міг би полетіти на допомогу астронавтам Аполло 8, коли б вони застрягли в кружлянні довкола Місяця і не могли злетіти на Землю. Д-р Лепп перестерігає проти гри в надмірне щастя і домагається обережности.

ВЛАСНИКИ ФАРМ ІЗ ВЕЛИКОЮ рогатою худобою в західних стейтах протестують проти урядового пляну збільшити чинш за пасовиська, що є федеральною власністю. Тепер платиться за одну тварину, яка пасеться на державних пасовиськах по 33 центи місячно. Секретарі рільництва і внутрішніх справ пропонують збільшити цю заплату впродовж 10-ох років до висоти 1.33 дол. Фармери твердять, що збільшення ціни за випас спричинить подорожчання волового м'яса. Цю справу вирішуватимуть 91-ий Конгрес і Уряд президента Ніксона.

П'ЯТЬ ПІВГОДИННИХ ЛЕКЦІЙ НА ТЕЛЕВІЗІЇ про те, як припинити курення цигарок. Перша лекція відбулася в неділю о год. 11:30 перед полуднем на каналі 9 ВОР-ТВ. Інші лекції будуть в тому самому часі в найближчі неділі 14, 21, 28 грудня і 5 січня. Ці лекції веде д-р Доналд Фредеріксон, директор окремої клініки для припинення куріння при Уряді Здоров'я в місті Ню Йорку. Ця програма зветься „Як припинити куріння". Це вперше бизнесова стація телевізійна погодилася давати лекції проти куріння.

З КУБИ ПРИБУЛИ ДО ЗСА 131,000 ВТІКАЧІВ, починаючи від грудня 1965-го року, коли відновлено договір в справі втікачів після кризи, що виникла в жовтні 1962-го року внаслідок совєтських ракет на цьому острові. Двічі щоденно, п'ять разів в тижні відлітають із Маямі порожні літаки на Кубу і привозять звідтам по 85 емігрантів - втікачів, в більшості у віці понад 35 років або дітей. Під час того часу тільки 200 кубинців вернулися на Кубу, головно тому, щоб там жити разом із родиною. З Куби хотіли б виїхати до ЗСА 500,000 осіб.

У СВІТІ

ЗАХІДНЯ НІМЕЧЧИНА І СССР РОЗПОЧАЛИ переговори про встановлення безпосередньої летунської комунікації між Франкфуртом над Майном та Москвою. В цій цілі до столиці Західньої Німеччини Бонну прибула 6-членна совєтська делегація з Александром Бєсєдовим у проводі, головою відділу цивільної авіяції в совєтському міністерстві закордонних справ. Дотеперішні розмови в цій справі розбились через совєтську вимогу, щоб західньонімецькі літаки зупинялися на летовищі в Шенефельді, в Східній Німеччині.

У СТОКГОЛЬМІ ВІДБУЛАСЯ в минулий вівторок 10 грудня ц. р. церемонія роздачі нагороди Нобеля. Найбільшу увагу притягав до себе японський письменник Ясунарі Кавабата, який був зодягнений в параде в Японії чорно бронзове кімоно. Він заявив, що признання йому нагороди Нобеля є символічним доказом духового з'єднання Сходу й Заходу. Японія вперше дістала таку нагороду в ділянці літератури.

БРИТАНІЯ ВІДКИНУЛА совєтську ноту, в якій СССР скаржився на буцім-то тенденційне і вороже становище Британії, яка використала совєтську інвазію до Чехо-Словаччини для продовжування своїх атак проти Москви. Британський секретар (міністер) закордонних справ Майкел Стюарт заявив через свого речника, що Британія завжди цього бажала собі якнайкращих взаємин з СССР і тому тільки жаліє, що Совєти своєю непередуманою акцією супроти ЧСР пошкодили тій британській політиці.

РАСОВА ПРОБЛЕМА ЗАГОСТРЮЄТЬСЯ в Британії. Коли примас Англіканської Церкви, архиєпископ Рамзі, виголошував в церкві в Бейзілдоні проповідь на тему расової рівности й потріби покращання расового законодавства, то частина приявних парафіян почала демонструвати й перешкоджати архиєпископові продовжувати проповідь. Викликано поліцію, яка вивела з церкви шістьох демонстрантів.

„КИТАЙЦІ Є ЖИДАМИ В ПІВДЕННІЙ АЗІЇ" — заявив один огірчений заможний китайський купець в столиці Малязії Куаля Люмпур, давши цим зрозуміти, що китайці переслідувані тепер в південно - східній Азії так само, як в Европі були переслідувані жиди. Навіть народжених уже в південно - азійських країнах китайців переслідують, стосують супроти них економічний бойкот і примушують ліквідувати свої підприємства та покидати країну. Це реакція проти підривної акції, яку скрізь веде Комуністичний Китай.

ЯПОНСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ЕЙСАКУ САТО НАРАДЖУВАВСЯ з новообраним головою японського автономного правління на островах Ріюку, які знаходяться ще під зверхньою владою ЗСА з уваги на тамошні американські бази. Сато заявив, що він вимагатиме приспішення передачі архіпелягу Ріюку під японську суверенність.

Віллям Роджерс найменований на державного секретаря

Ню Йорк. — Новообраний президент Ричард М. Ніксон має в середу 11-го грудня о год. 10-ій ввечері повідомити за допомогою телевізії американський нарід про склад свого кабінету. Він одночасно і представить всіх номінатів, які будуть в готелі Шоргем у Вашінгтоні. Та преса з достовірних джерел вже вранці 11-го грудня подала склад Ніксонового кабінету. На найважливіший пост державного секретаря Ніксон найменував свого довголітнього приятеля колишнього головного прокуратора в уряді Айзенгавера Вілліяма П. Роджерса, який займе становище після Діна Раска в дні 20-го січня 1969. На секретаря оборони, як повідомили із достовірних джерел, найменований конгресмен із Висконсину Мелвін Р. Лерд. Інші члени Ніксонового кабінету такі: секретар скарбу — Дейвід М. Кеннеді — банкір із стейту Іллиной; головний прокуратор — Джан Н. Мітчелл — адвокат із Ню Йорку; секретар здоров'я, освіти і добродійности — Роберт Г. Фінч — заступник губернатора в Каліфорнії; секретар мешканевих справ — губернатор Джордж Ромні з Мишигену; секретар праці — Джордж П. Шулц, професор університету в Чикаго; секретар транспорту — губернатор Массачуссетс — Джан А. Волп; секретар внутрішніх справ — губернатор Аляски Волтер Дж. Гіккел; секретар торгівлі — нюйоркський банкір Моріс Г. Стенс; секретар рільництва — канцлер університету Небраска Клиффорд М. Гардін; головний поштмайстер — голова Торговельної Палати ЗСА — Вінтон М. Блавнт. Деніел Патрик Мойніген найменований на асистента Президента в міських справах, очолюватиме Раду для міських справ і буде брати участь в нарадах Президентового Кабінету. В повищих номінаціях можуть бути незначні пересунення в тому списку, що його подасть новообраний Президент ввечері 11-го грудня.

Ніксон не допустив до номінації Ґолдберґа на головного суддю

Вашингтон. — Два демократичні сенатори Стіфен М. Йонг із Огайо та Едмунд С. Москі зі стейту Мейн забрали голос в справі номінації Артура Дж. Ґолдберга на головного суддю Найвищого Суду ЗСА. Сенатор Йонг твердить, що президент Линдон Джансон плянував наименувати Голдберга, але новообраний президент Ніксон здобув від головного судді Ерла Воррена згоду на це, щоб залишився на своєму пості до червня 1969 року, і справа номінації стала неактуальною. Голдберг був суддею Найвищого Суду, але залишив цей пост, щоб бути амбасадором ЗСА в Об'єднаних Націях. Цього року він зрезигнував із станочиша в ОН, але президент Джансон холодно з ним розійшовся. На пост головного судді був наименований суддя Ейб Фортас.

Егню запевняє посадників міст про співпрацю республіканського уряду

Ню Орлінс, Лузіяна. — Новообраний віце - президент Спіро Т. Егню, промовляючи на КрайовійЛізі Міст, старався запевнити представників міст, що новий республіканський уряд прихильно співпрацюватиме з міськими управами. Він сказав, що виступає проти надмірної влади федер. уряду, бо він за те, щоб федеральна допомога йшла до стейтів і до міських управ, які краще знають, кому належиться допомога, ніж це робить федеральний уряд. Промова нового віце - президента не вдоволила посадників міст, які хотіли б почути конкретні пропозиції від представника республіканського уряду, а не загальникову програму, що її подав Егню. Промову Егню слабими оплесками переривали 11 разів, але захвату нею не було. Посадник Милвокі Г. В. Маєр так і сказав, що Егню виступав як посадник поза загальниками, які не виявляють програми республіканського уряду. Крім Егню промовляли ще: нюйоркський губернатор Рокефеллер, голова Міської Коаліції — Дж. В. Ґордне, секретар Організації Американських Стейтів — Гало Пляза, посадник Філядельфії Джейме Г. Тейт. Промовці домагалися докладної програми в справі відбудови міст.

Підготовляються до ювілейного бенкету „Свободи" в Ню Йорку

Ню Йорк. — З ініціятиви і заходами Окружного Комітету Відділів УНСоюзу метрополітальної округи Ню Йорку, в суботу 14 грудня відбудеться у великій залі Українського Народного Дому на 2-ій евню Ювілейний Бенкет з нагоди 75-ліття щоденника „Свобода" і 35-ліття „Українського Тижневика". Бенкет відкриє адв. Теофіль Флис, як голова Окружного Комітету Відділів УНС, тостмайстром буде мец. Роман Гуглевич. Промову з нагоди ювілею „Свободи" виголосить ред. Антін Драган. У мистецькій частині ювілейного бенкету візьмуть участь, як заплявовано, письменник-гуморист, фейлетоніст „Свободи" Іван Керницький, Український Танцювальний Ансамбль з Лонґ Айленду під керівництвом п-і Осененко. Крім того, в залі буде влаштовано Виставку видань „Свободи". Ювілейний бенкет у 75-ліття „Свободи" і 35-ліття англомовного „Українського Тижневика" розпочнеться о 7 г. 30 хв. вечора. Квитки вступу в ціні 10 дол. від особи вже можна набувати у всіх секретарів Відділів УНСоюзу Нюйорської округи та Ню Йорку. Ювілейний Комітет закликає громадянство взяти широку участь в цьому бенкеті, що буде також вираженням зрозуміння значення і ваги української вільної преси для громади та її ролі в змаганнях за спільну українську справу.

Фотокопія відзнаки-жетону, що його приготовила окрема комісія під проводом Вол. Клозника за графічним рисунком проф. Я. Падідія з нагоди відзначування 75-річчя „Свободи" в Ню Йорку цієї суботи, 14-го грудня

Нема виглядів на швидке відкликання військ ЗСА з В'єтнаму

Вашингтон. — Секретар оборони Кларк Кліффорд висловив надію, що ще за урядування президента Л. Б. Джансона вдасться дійти до порозуміння з Північним В'єтнамом щодо такого зменшення воєнних дій у Південному В'єтнамі, що обидві сторони зможуть відкликати відтіль частину своїх військ. Однак він підкреслив водночас, що Америка не відкликуватиме своїх військ односторонньо і без гарантій, що воно не буде використане комуністами для їхніх завойовницьких цілей. Але хід справ на Паризькій конференції про В'єтнам заперечує такому оптимізмові. Навпаки, за коментарями преси — Паризька конференція довго ще буде займатися тільки процедурально-престижевими та пропагандивно-декляративними справами. Покищо взагалі ще не знати, коли відбудеться перше засідання конференції з участю делегатів від Південного В'єтнаму та від Фронту Національного Визволення (В'єтконгу). Довга нарада заступника голови американської делегації Сайруса Венса з представником Північного В'єтнаму не вирішила проблеми стола: яку форму має мати конференційний стіл, щоб підкреслити або чотиристоронний характер конференції (як цього хочуть комуністи), або двосторонній (як цього хочуть З-СА й Південний В'єтнам). Відкинувши можливості квадратного та овального стола, виринула пропозиція або окремих столів для кожної делегації, або двох столів — для ЗСА й Південного В'єтнаму та для Північного В'єтнаму й В'єтконгу. Не вирішено ще теж, чи біля делегатів мають бути їх національні прапорці, чи тільки таблички з прізвищами. Нема шансів, щоб до 20 січня Паризька конференція могла вирішити будь-які сутні й поважні справи по лінії замирення.

Совєти збільшили свій військовий бюджет

Москва. — Верховний Совєт, який почав радити на Кремлі від вівторка 10 грудня ц.р., дістав до затвердження новий річний бюджет СССР, що його схвалив ЦК компартії СССР. За опублікованими цифрами — Совєти збільшили видатки на військові цілі в порівнянні з видатками в 1968 р. з 16.700.000.000 рб. до 17.700.000.000 рб., виказавши однак, що відсотково, в порівнянні до всіх видатків, зменшено ті видатки на збройні сили з 13.5% до 13.2%. Однак західня преса стверджує, що ті цифри мають хіба тільки маніфестаційно-політичне значення, а не сутнє, бо Москва традиційно засекречує свої дійсні видатки на збройні сили, поміщуючи їх під різними іншими назвами. Ось так, в минулому році за обрахунками британських фахівців Совєти видали на збройні цілі коло 50 більйонів роб., а виказали у своєму офіційному бюджеті тільки 16,700.000.000.

В стейті Вірджінія заложено перший Відділ УНСоюзу

Річмонд, Вірджінія. Головний радний і обласний організатор Степан Гаврищ повідомляє, що в неділю 1-го грудня 1968 р. тут в колишній столиці Конфедерація, заложено перший відділ УНСоюзу, у який включилися на початку 25 місцевих громадян.

Вже від довшого часу свідоме громадянство столиці стейту Вірджінія, Річмонду, плянувало створення союзового відділу. Пляни були добрі, але переведення їх в життя було тяжке. На щастя в Річмонді оселився відомий шахіст інж. Лев Блонарович. Вже з перших днів інж. Блонарович почав будувати організоване життя громади. Найперше зорганізовано церковне життя, хоча громада не має власної церкви і сталого священника, то Богослужби відбуваються що — кілька тижнів у чужих церквах. В громаді не було громадських установ. Тому інж. Блонарович, прихильник УНСоюзу, поробив плянувати заложення першого відділу УНСоюзу. Він утворив організаційний комітет, до якого ввійшли Іван Штогрин, Стефанія Рибаков і Михайло Руденко, які спільно з ним взялись до невідкладної праці. Бажанням комітету було заложити Відділ в ювілейному році найстаршого українського щоденника в вільному світі „Свобода". Історичний день заложення Відділу — наміченo на неділю 1-го грудня 1968 року. Як 75 років тому в місті Шамокін відслужено Богослужбу і проголошено на весь вільний світ повстання Українського Народного Союзу, так і тут організатори подбали про Богослужбу, яку відслужив о. Олекса Міхаленко в церкві св. Вероніки. Слід згадати, що коли відбувається Богослужба в Річмонді, то вірні як греко-католики так і православні з'їжджаються мов на прощу з далеких сторін.

(Закінчення на стор. 3-ій)

ВОЄННІ КОРАБЛІ ЗСА НА ЧОРНОМУ МОРІ

Два американські нищільники, „Дайесс" і „Тернер" поплили на Чорне море на 5-тиденні маневри. На цій світлині видно, як один із них пливе затокою Босфору. Совєтська преса назвала приявність американських воєнних кораблів на Чорному морі „провокацією", але насправді це тільки американська демонстраційна реакція проти стаціонування цілої великої совєтської воєнної флоти — коло 50 воєнних кораблів різного типу — на Середземному морі.

УКРАЇНЦІ В АРҐЕНТИНІ ВІДБУЛИ 8-ИЙ КОНГРЕС

Новообрані керівні органи Української Центральної Репрезентації в Арґентині. Сидять (зліва): Іван Чарнецький — предсідник Конгресу, Осип Кузьмич — другий заст. президента УЦР, д-р Василь Іваницький — президент УЦР, настоятель УАПЦ в Арґентині протопресвітер о. Борис Арійчук, Владика Андрій Сапеляк, Апостольський Екзарх для українців католиків в Арґентині, протоігумен о. Йосип Галабарда, ЧСВВ, Теодор Хомишин — президент Президії Головної Ради УЦР, і Михайло Загребельний — секретар Президії Головної Ради УЦР

Буенос Айрес. (В. І.). — Згідно з ухвалою Головної Ради Української Центральної Репрезентації в Арґентині з дня 28 липня 1968 р. та з рішенням Передконгресової Комісії ,складеної з представників усіх українських товариств, організацій і установ у цій країні, відбувся тут в суботу 30-го листопада і неділю 1-го грудня ц. р. в Буенос Айресі восьмий Конгрес Українців в Арґентині, в якому взяли участь 20 самостійних та центральних із своїми філіями українських товариств.

Конгресом провадила Президія в такому складі: голова — Іван Чарнецький (кол. голова Т-ва „Відродження"), заст. голови — Михайло Загребельний (заст. голови Т-ва „Просвіта"), секретар — Юрій Іваник (Укр. Клюб) та заст. секретаря — Т. Данилюк (Братство УАП-Церкви).

Про діяльність Управи УЦР за минулий трирічний період склали звіти: д-р Василь Іваницький (президент), Ириней Липинський (секретар) та Михайло Гнатишин (скарбник). В загальному діяльність УЦР була дуже динамічною і многогранною. Вона концентрувалася 1). над збереженням і посиленням української національного потенціялу в цій країні (Рідні Школи, допомога молодечим організаціям, Рідносільські Оселі та молодечі таборування і т.п.), 2) веденням інформативної акції серед українського громадянства і серед чужинців при допомозі української і арґентинської преси, телеві-

(Закінчення на стор. 3-ій)

СТОЛИЦЯ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ УРОЧИСТО ВІДЗНАЧИЛА РОКОВИНИ „ПРОСВІТИ"

Вінніпеґ (А. К.). — В неділю 8 грудня ц. р., на закінчення одно тижневих святкувань з нагоди 100-річчя „Просвіти", відбувся концерт в найбільшій у Вінніпегу, модерній, вибудованій з нагоди 100-річчя Канади „Сетенніал Голл", перед яким на щоглі повівав — поруч із прапорами Канади й Манітоби — також український синьо - жовтий прапор. Коло 2.000 осіб виповнили всю долішню велику залю. Розпочався концерт гимнами — Канадійським, опісля Просвітянським (слова А. Курдидика, музика М. Гайворонського), при чому хор СУМ під диригентурою о. П. Романишина відспівав ще дві пісні, при акомпаніяменті Марти Баняс. Екзекутивний директор КУК д-р Я. Кальба офіційно відкрив концерт коротким красномовним словом. Єдину промову виголосив, представлений редактором А. Курдидиком, ред. Іван Кедрин-Рудницький з Ню Йорку, який пов'язав ролю „Просвіти" з новітньою історією України та її сучасною ситуацією. Атракцією концертової частини була Галина Андреадіс, також гість з Ню Йорку, яка, крім 4-ох пісень у двох точках програми відспівала, примушена оплесками публіки, ще кілька наддатків. Решту програми виповнили продукції старшої і молодшої молоді, включно до малят. Учні Рідної Школи при Читальні „Просвіти" (М. Кривуляк, Х. Круцько, Г. Пелех, Р. Стойкевич і Б. Шепертицький) виголосили колективну де к л ямацію, монтаж з творів Лесі Українки, Б. Лепкого, І. Франка і Ю. Шкрумеляка. Хор пластунів і пластунок при юнацтві влаштованій на естраді штучній ватрі виконав дві пісні. Дві пісні виконав теж хор ім. Кошиця при Філії УНО під диригентурою В. Климкова при акомпаніяменті Р. Воробця. Врешті старші юначки СУМ під проводом гол. виховниці Н. Гуменюк, при фортепіяні М. Федорів, і молодше юнацтво СУМ під проводом виховниці М. Підгірної відспівали теж кілька пісень. Низку народних танків запродукували старша і молодша група Танкового Ансамблю СУМ, хлопці й дівчата, окремо і разом, виконавши керівниками А. Котом і А. Бандерою.

Концерт стояв на високому рівні, бо й усі виступи молодих аматорів були надзвичайно підготовлені заздалегідь, дбайливо, з великим накладом праці і придумливістю керівників. Велика вартість того концерту була властиво в притягненні до активної участи поважного кола молоді різного віку. Закінчено концерт масовим „Ще не вмерла"...

Ювілейна бібліотека

Тиждень „Просвіти" зорганізовано з почину двох

(Закінчення на стор. 4-ій)

НТШ ВЛАШТОВУЄ НАУКОВУ КОНФЕРЕНЦІЮ ДЛЯ ВШАНУВАННЯ СТОРІЧЧЯ „ПРОСВІТИ"

Ню Йорк. — Наукова Конференція для вшанування сторіччя заснування Т-ва „Просвіта" відбудеться в суботу, 14-го грудня ц. р. о годині 5-ій вечором в залі Українського Інституту Америки, 2 Схід 79 вулиця в Ню Йорку. Доповіді виголосять: ред. І. Дурбак на тему „Просвіта" — як школа національного виховання" і професор д-р В. Лев — на тему „Наукові видання Т-ва „Просвіта". Конференція призначена для членів НТШ і для ширшого загалу громадянства.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 9118.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Релігійна толеранція — соборність духа

Екуменічний рух, який з такою силою проявився на Другому Ватиканському Соборі, мав і надалі має для нас, українців, куди більше значення, як для багатьох інших християнських народів. Бо ж у нас Церква була завжди найтісніше пов'язана з нацією, однаково православне, як греко-католицьке віровизнання українців утотожнювано в різних періодах історії України з українською національністю, зберігання національности було місією обох Церков і за це власне однаково Москва, як і Варшава переслідували ці обидві українські Церкви. Тому й церковний роздор спричинився був в Україні й до роздору національного. Обидва згадані історичні вороги України зручно це використовували: російська Православна Церква вперто, сторіччями, защеплювала в наддніпрянських українців ненависть до своїх „католиків" і „уніятів", щоб поглиблювати духовий „Збруч". Царська Росія насильно повертала на Холмщині українських католиків на православ'я, а Польща використала це згодом задля руйнування українських православних святинь на Холмщині й Волині. Польща, переслідуючи православних українців на північно - західніх землях, підтримувала „старорусинів" і православних на Лемківщині та з ненавистю споглядала на Святоюрську гору, як символ українства. Врешті большевики зруйнували Українську Автокефальну Православну Церкву на Наддніпрянщині та й Українську Католицьку Церкву в Галичині, винищивши фізично ієрархії обох Церков. Верховний Архиєпископ Кардинал Йосиф Сліпий і Митрополит Української Православної Церкви в ЗСА Іоан Теодорович є ще єдиними живими учасниками - символами обох тих, знищених московсько-бальшевицьким окупантом, наших історичних Церков.

На превеликий жаль, хоч „кордон Збруча" скасовано урочисто тим Актом Соборности, що його 50-річчя будемо святкувати 22 січня 1969 року, хоч той кордон змила кров синів обох віток народу у спільній визвольній війні і хоч сьогодні ввесь український нарід опинився в одній спільній великій в'язниці, поза межами України раз-у-раз проявляються ще залишки давньої взаємної нетолеранції й давнього взаємного браку довір'я. Але й вони породжують реакцію збоку тямущих духовних і світських провідників. Найсвітлішим й найважливішим моментом цілого Першого Світового Конгресу Вільних Українців в Ню Йорку була маніфестаційна участь у ньому буквально всієї ієрархії всіх трьох, бо й Протестатської, Церков та їх спільне Звернення. Верховний Архиєпископ Кардинал Йосиф Сліпий у товаристві Митрополита Української Католицької Церкви в Канаді Максима Германюка відвідав у шпиталі хворого голову Української Греко-Православної Церкви в Канаді Митрополита Іларіона Огієнка, а під час свого перебування в ЗСА відвідав Церкву - Пам'ятник у Бавнд Бруку й стрінувся там з Митрополитом Іоаном, Архиєпископом Мстиславом та іншими високими православними духовниками й вони спільно проголосили зворушливу заяву про потребу взаємної любови, толеранції, співпраці.

Подібний світлий приклад розуміння конечности взаємної толеранції та покладення краю жалюгідним виявам віровизнаневої нетерпимости проявили греко-католицький і православні владики на Пряшівщині, які разом із представниками Римо - католицької Церкви перевели нараду в половині листопада цього року у Пряшеві й проголосили спільну Заяву, що її текст оприлюднено у „Свободі" з 11 грудня ц. р. Вони палко закликали до толеранції визнавців обох Церков на Пряшівщині, де чеські сталіністи за наказом Москви скасували були Греко-католицьку Церкву й запроторили до в'язниць її ієрархів та духовників — Преосв. Єп. Петро Ґойдич помер у в'язниці) — і де вона почала відроджуватися від січня ц. р., коли звільнено Преосв. Єп. Василя Гопка. У процесі її відбудови виринули льокальні конфлікти, у зв'язку з якими власне проголошено ту Заяву.

Сила народу не в одності віровизнання, а в одності духа, без уваги на приналежність до тієї чи іншої Церкви. Є дуже мало країн у широкому світі тільки з одною Церквою, дуже мало у світі однородних визнаневo народів. В Англії, Франції, Німеччині існують протестанти й католики з своїми могутніми святинями і традиціями, але й смішно було б говорити про їхні внутрішні тертя на релігійно - визнаневому ґрунті. Толеранція узагалі є одною з наймаркантніших рис культури, а толеранція у відношенні до релігії, до визнання другої людини і до другої Церкви — це невідхильна передумова культурного обличчя окремих осіб і цілого народу. Релігійна толеранція в українців є передумовою соборности їхнього національного духа.

ПОРЯДКОМ ДИСКУСІЇ

Михайло Данилюк

ПРО ВИБОРИ

(1)

Цей Божий рік — засіяний виборами. Пройшли вони шумно у Франції, спостерігали ми їх у Канаді, а недавно пережили їх в Америці. Звісно, бувши громадянами цих держав, брали і ми якусь участь у них. Думалося б, що ми собі щось придбали з тих лекцій демократії у дії. Це ж бо спостерігали ми демократію в житті.

Перед форум народу вийшли політичні партії із своїми програмами, на сторінки преси та екрани телевізійних апаратів п о я в ились кандидати зі своїми ідеями, концепціями. Боролись за більшість прихильників, старались здобути оцей „мандат народних мас". Ще перед фактичними виборами також відбувалась демократична процедура визначення кандидатів: від найменших клітин округи чи міста — до крайових конвенцій партії проходила своєрідна боротьба за номінацію в кандидати. Ввесь актив рішав демократичним с п о собом, хто буде кращим кандидатом у народних виборах.

Відомі це речі кожному із нас, і сприймаємо ми їх, як нормальні явища. Та приходить на думку цікаве питання: що сталося б із системою демократичних виборів, коли б, наприклад, діючий уряд Л. Джансона замість виборів проголосив свою номінаційну комісію для виборів президента та членів Конґресу, і лише цю одну листу представив народові для одобрення? Що сталося б у Канаді, коли б лише дві або три сильні партії зробили список нового парляменту і сказали б народові „або-або"? Як реаґували б французи, коли б навіть контроверсійний для багатьох де Голль не пішов виборами по „народний мандат", а зманіпулював собі уряд групою прихильників?

Ми знаємо, що саме сталося б у тих країнах: це або викликало б хаос включно з революцією, або відвернуло б широкі народні маси від підтримки пануючих урядів, а навіть від підтримки своїх власних партій. Тож не дивно, що не лише для збереження загальних принципів демократії, але й для одержання підтримки, партії внутрі і назовні, а згодом кандидати мусять одержати демократичний мандат, щоб бути вибраними, щоб затримати авторитет і користуватись довір'ям народу.

***

От такі-то дивні думки приходять у цей виборчий рік, думаючи вже не про минулі вибори, а про наші українські еміґраційні гаразди. Через щілини тих думок протискаються згадки про останній конґрес УККА, недавній конґрес КУК, розмашистий початок СКВУ і його стан після одного року, різні з'їзди окремих політичних організацій, а зрештою — про Українську Національну Раду, яка, на жаль, так і не об'єднала національної спільноти у вільному світі, і яка нічого не врадила протягом останніх років...

Думаєте — це злоба? Авжеж, що ні. Це дуже реальні справи, що викликають болі голови і широкій громаді, і керівному активові. Ці болі голови є, про них потихеньку всі говорять, лише вголос „незручно", щоб „не понижувати" установи чи організації. Традиційне наголошування позитивів, іноді уявних, не виправдує себе на довшу мету, зокрема тоді, коли вони не домінують над відсталістю. Це надроблювання міною помаленьку проходить, бо ряд керівного активу щораз більше нарікає на стан речей. Правда, називають це по-різному: якоюсь кризою сучасної людини, проблемою денаціоналізації, втечею в привату, матеріяльним заінтересуванням, виною політичного „противника", який завзявся стерти з лиця землі таку чи іншу установу, непопулярністю української справи в міжнародних колах і т. д. Лише всі приходять до тотожного висновку: активність громади підупадає, підтримка українських установ слабшає, менше політичного активу, менше молоді.

А, фактично, докладніша аналіза виказала б, що наша громада дуже активна і творча, а її активність підупадає, коли на неї дивитись, як на невичерпну кишеню, не звертаючи уваги на її потенціял і її справжню силу. Підтримка установ слабшає пропорційно до послаблення участи громади в житті установи. Політичного активу зовсім не меншає, бо наріс уже чималий доробок освічених і кваліфікованих кадрів, але стає щораз менше охочих до дрібного політиканства, яким аж пашить у нашому житті. Молоді — знаменитої, здібної, кваліфікованої — у нас чимало, але, перерісши півінтеліґента, вона втікає і втікатиме від ролі посильного хлопця, від пози вичікування аж поки сива борода виросте, щоб добитись признання чи провіднішого становища в гурті активу, вона втікатиме від традиційного примітивізму, яким часто послуговуються наші акції чи дії.

Кличів та театральних поз новітніх козаків на дерев'яних кониках уже не вистачає. Громада хоче живіших ідей, більше змісту і — понад усе — свого, Богом і законом даного, права широкої участи і контролі. Щоб не відбігати від теми статті, варто поглянути бодай на кілька прикладів, які якось не дуже-то наслідують раніше згадану демократію в дії, і які чимало спричиняються до вищенаведених невідрадних проявів.

Навіть у малих громадських клітинах нерідко буває, що оця славнозвісна „комісія - матка" має „вродити" комітет, управу чи якийсь орган, а громада має пасивно це оплескати. Добре, коли ще домовляються в таких комісіях відповідальні люди і беруть під увагу передусім громадське добро, але що станеться в результаті такої „праці", коли основний намір — це когось „вколоти", це зробити комусь на злість, когось злобно виключити, наперекір громадській логіці „поставити на своєму", внести інтриґу і т. д.? Подібна практика часто йде здолини вгору, а результати відчуваємо щоденно.

Відбуваються іноді з'їзди політичних о р г а нізацій. Знаємо про це із закликів, що появляються вже пізненько після з'їздів, часто такі заклики майже переписані з попередніх з'їздів... Але, якже мало ми чуємо про дискусії над проблемами, політичними напрямними такої організації ще перед з'їздом навіть нашими членами даної організації, а про те, щоб на такий з'їзд широкі кадри членства вибирали своїх делеґатів на місцях свого поселення — взагалі не чути. Звісно, що є проблеми, які, може, не надаються на широку дискусію, але ж є й такі, що належать широким кадрам членства, а то й цілій українській громаді. Бо інакше — чому ж тоді після з'їздів видаються комунікати, в яких порушується широку проблематику? Справа лише в тому, що членство і громадянство ставиться перед доконаний факт. Хоче поважна частина членства змін? Хай почекає до наступного з'їзду, хоч і тоді, мабуть, буде те саме... А деякі партії, як це було недавно з одною поважною — і демократичною! — групою, відбувають свої з'їзди раз на чотирнадцять років.

(Закінчення буде)

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!

РОСІЙЩЕННЯ БІЛОРУСІ

Сусідня з Україною і завжди дружня до України Білорусь, тепер Білоруська ССР, її становище в складі СССР та відпорність білоруського народу відносно русифікаційної політики Москви мали б цікавити трохи більше українців. Коли б Москва змогла зросійщини ту 10-мільйонову націю, тоді й наша пісня була б швидше „відспівана", як окремого народу. Перегляд білоруських совєтських видань, що його старанно робить редакція спеціяльного нюйоркського видання „Навіны зь Беларусі" при Комітеті Радіо „Свобода", показує, що ЦК КПСС як за Хрущова, та і за Брежнєва зосередили по Білорусі особливо міцний вогонь денаціоналізації. Такий вибір зроблено не-випадково: білоруський народ менший кількісно від українського, тож ворог має надію скорше зліквідувати його с а м о бутність, включно з мовою й культурою, ніж український. Якщо в білоруському підсовєтському активі є, наприклад, до 100 письменників, які пишуть білоруською мовою, то їх є до 500 в Україні.

Офіційні утиски білоруської мови і взагалі культури скеровані в першу чергу на шкільництво: десятки тисяч учнів ходять там до російських шкіл, а стільки ж учнів позбавлені білоруських підручників, мовляв, не встигли надрукувати, або треба ще якоїсь „переробки". Виразно свідчать про наполегливу русифікаторську політику і такі дані: у 1966 р. в Білоруській ССР вийшла 1,741 книжка, але з них тільки 333 білоруською мовою. Майжі півтори тисячі книг у Білорусі, в Мєнську й ін. містах, у білоруських друкарнях, для білоруського народу... вийшли російською мовою. Журнал „Полимя" ч. 9/1968 р., наводячи такі дані, не тільки не міг запротестувати проти ганебної русифікаційної політики Москви в Білорусі, а ще й уводить в оману читачів. Редакція „Полимя" в тому числі, на стор. 210 повідомила, мовляв, 1966 р. вийшли аж 1 741 книжка, а в 1913 році були видруковані лише 2 білоруські книжки. Але нюйоркські „Навіны зь Беларусі" співставили ці фальшиві дані з даними в мєнській газеті „Література і Мастацтва" з 22 жовтня 1968 року, де сказано, що в 1913 році вийшли не 2, а 24 книжки білоруською мовою, в тому й клясиків Янки Купали, Максіма Багдановіча, Якуба Коласа та ін. письменників і поетів.

У Москві виходить вже 35 років серія книг під наг. „Життя надзвичайних людей". І досі в ній не знайшлось місця бодай для першодрукаря Францішки Скорини, чи для великого білоруського поета Янки Купали... Штучно звужені також можливості знайомити білоруських читачів з закордонними творами, в перекладах на білоруську мову. Хоча між такого типу перекладами переважають закордонні „ліваки" та комуністичні автори, все таки Робіндрант Таґор не мав нічого спільного з комуністами, але переклади з його творів були опубліковані в Україні. Білоруські підсовєтські автори ставлять вимогу, щоб їм нарешті також дозволили видавати „журнал типу „Иностранная Литература", або „Всесвіт". Перше видання — російське, друге виходить у Києві українською мовою, і на нього покликаються упосліджувані режимом білоруські письменники. Таке упосліджування не виходить з того, що вони менше талановиті, чим українські, лише з настирливого намагання імперського режиму скоріше „проковтнути" білоруський народ, під ширмою „совєтського ч е л о в е к а", фактично ж зросійщеного безбатченка.

Треба зазначити, що як Україна, так і сусідня Білорусь та інші так зв. республіки, особливо кавказькі та азійські в СССР, чинять великий опір нищителеві тих скарбів, що звуться національними мовами й культурами.

В. Гальчук

Ю. Спільниченко

БАТЬКИ Й ДІТИ

Уже чвертьріччя минуло, як розпочався новий шкільний рік. Та, на превеликий жаль, не скрізь подвір'я шкіл українознавства заповнились дітворою і не чути гамору та мови українських дітей. Звичайно відкрились школи українознавства там, де батьки свідомі своїх обов'язків та того, що вони мусять дати своїм дітям національне виховання, — національну освіту.

Шкільна Рада не раз зверталась з закликом до батьків: не залишати своїх дітей поза мурами школи українознавства! На жаль, не до всіх батьків цей заклик дійшов. Мусять же ж батьки зрозуміти, що добути знання, пізнати історію України, її культуру, витворити українського національного духа — допоможуть нашим дітям та молоді лише школи та курси українознавства, які повинні бути в кожній місцевості, де живуть в більшей чи меншій кількості українці.

Роля і завдання школи українознавства обширна і для існування української громади дуже важна й необхідна. Школа й курси українознавства приходять з допомогою нашим дітям та молоді. Але, на великий жаль, це все залишається поза їх орбітою і вже тепер маємо й матимемо в майбутньому великий відсоток американців українського походження, що не говоритимуть, не читатимуть і не писатимуть по - українськи. А рідна мова це ж один із тих чинників, що виховує дитину й формує майбутню людину.

Мова — одна з найважливіших ознак національної приналежности. Тому ми ставимо рідну мову на перше місце національної свідомости. Мова — це знаряддя розвитку національної, духової культури. Мова — це найцінніше надбання духового скарбу нації. Мова має велике значення у світовому маштабі, як чинник комунікації, чинник зв'язку, письмових та усних порозумінь. Чим більше розвинута мова даної нації, тим вища її культура. Тому до такої мови мають пошану всі інші нації. Найбільше щастя і багатство нації — вільно, свобідно володіти рідною літературною мовою. Кожна українська родина, повинна дбати, щоб її дитина опанувала рідну мову. Тому й важливим є, щоб батьки в розмові з дітьми, вживали тільки рідної української мови, посилали своїх дітей до школи українознавства, яка поможе дітям розвинути й вдосконалити рідну мову, запізнати історію України, її географію та природу.

Митрополит Іларіон, в одній із своїх праць, ставить такі „рідномовні обов'язки" перед кожним українцем:

1. На кожному кроці й кожної хвилини о х о р оняй честь своєї рідної мови, як свою власну, більше того — як честь своєї нації. Хто не береже чести своєї мови, той підкопує основи своєї нації.

2. Розмовляй у своїй родині тільки рідною українською мовою. Це принесе тобі правдиву насолоду шляхетного почуття с п о в нення найбільшого обов'язку щодо свого народу.

3. Де б ти не жив — чи в своїм рідним краю, чи на чужині, — скрізь і завжди мусиш уживати тільки однієї соборної української літературної мови й вимови. Тим ти покажеш, що ти свідомий син своєї об'єднаної нації.

4. Кожний г р о мадянин мусить добре пам'ятати й дітей своїх того навчати, що наймиліша мова в цілому світі — то мова рідна.

5. Кожний свідомий громадянин, живучи серед чужого народу, конче мусить вживати своєї рідної мови не тільки вдома, але скрізь, де тільки можливо..."

Не раз чуємо, як говориться — діти наш найбільший скарб; але діти не тільки наш скарб, а й усього народу. Тому й справа школи, виховання наших дітей та молоді — це справа всієї нашої громади.

Ми мусимо поставити собі за святий обов'язок посилати наших дітей до шкіл українознавства. Де немає таких шкіл — мусимо за всяку ціну відкривати (навіть, якщо є десяток дітей). Мусимо дбати про національне виховання наших дітей, а це дасть тільки школа українознавства.

Підготовляють до друку тримовний довідник про Академію Наук УССР

Київ. — „Народжена на світанку радянської ери, Академія стала могутньою силою". — сказано в „Літературній Україні" з 29 листопада про Академію Наук у Києві, яку було засновано в 1918 р. за влади сл. п. Гетьмана Павла Скоропадського. Варто пригадати історичний факт, що Гетьман П. Скоропадський із своїм почотом запізнився на три години на відкриття пам'ятника Т. Шевченкові в Ромнах, роботи Івана Кавалерідзе, саме через те, що брав участь у церемонії відкриття Української Академії Наук в Києві. Довідник вийде 3-ма мовами: українською, російською та англійською. „Літературна Україна" облудно твердячи, що Академію Наук у Києві було створено за совєтської влади, не згадує про зліквідовані за тієї ж влади відділи гуманітарних наук, як і багатьох українських академіків, робить натиск на те, що АН УССР вирізнилась „творцями нових галузей знань і техніки, що знаменують тепер нашу індустріяльну міць".

КИЇВСЬКА ОСІНЬ

До схід сонця розбуди мене,
Я піду світанок зустрічати.
Загляда в Дніпро гілля
сумне,
В горобинах жеврiє
Хрещатик.

На деревах дотліва янтар,
Загубили клени зелен-чари.
Над лугами вітер, як вівчар,
Розганяє хмар важкі отари.

І вони покірно вдаль
пливуть,
Мовчазні, як привида осінні.
На гілках поблискують,
як ртуть,
Краплі сліз в німому
голосінні.

Далина туманами дрижить,
Повіває із дібров журбою.
Листя закривавлене лежить,
Впавши в боротьбі на полі
бою.

Скоро знов скує мороз
річки,
І завиють віхоли буранів.
А мені ввижаються свічки
Срібно-білих київських
каштанів.

ДМИТРО ЛУЦЕНКО

СВОБОДА ЦІНИ НЕ МАЄ

Ярослав Гайвас

(13)

Заскочення прийшло щойно тоді, коли нас замість до Команди Карпатської Січи відвезли до чеської командатури і . . . посадили в тюрму. Але з камери забрали незабаром окремо кожного, відвели до канцелярії і молодий ляйтенант почав мене допитувати. Він кричав і погрожував, що велить тяжко побити, коли я не говоритиму правди. І я почав про військові справи ,про польські полки, дивізії, зброю, пересунення військ, казарми, укріплення . . . А я ж тим усім зовсім не займався, на польську армію дивився згори й легковажно, та й міг йому сказати тільки те, що бачив принагідно. Все ж таки ляйтенант усе це записав і, видно, був задоволений з моїх інформацій. Але коли я скінчив, він знову почав погрожувати. Перестав тільки тоді, коли я йому заявив, що незабаром вернуся до Польщі, а там позбираю, що потрібно, і привезу йому. Ляйтенант з радости витягнув до мене руку, але перестеріг, що коли не зайду до нього, як прийду другим разом, то він мене знайде і тоді „розрахується". Після того відпустив мене в камеру.

З Іваном справа була легша. Він і по-чеськи вмів і з практики знав, що чехам потрібно. Тому, коли побачив моолдшого старшину, наговорив йому купу всяких речей. Він успів також переказати через січовиків, яких зустрів у будинку, щоб нас негайно забрали звідси. Над вечір нас таки випустили, показавши дорогу до Команди Січі.

Команда Січі містилася тоді при вулиці Румунській ч. 1. Перед будинком і в самому будинку повно молодих людей. Рух і шум. Одні кудись поспішають, інші стоять, розмовляють. Багато з них зодягнені вбого ,як на цю пору року, зокрема взуття виглядало безнадійно.

Зразу таки на сходах ми зустріли друзів, які нами негайно заопікувалися.. Вістка про наше прибуття миттю розійшлася по будинку і на нас хлинули знайомі, що самі недавно опинилися тут. Питання сипалися одно за одним.

Нас відвели до організаційних чинників для ділових розмов. Тут уже був і Волянський. Були й інші знайомі, а між ними такі, що постійно проживали за кордоном. Тепер прийшлося мені пріти. Іван сидів у горах, то його інформації були короткі, технічні, мені ж довелося розказувати дослівно про все, з винятком організаційних справ, про які треба буде говорити окремо. Коли ж я дійшов до організації нашої самооборони, присутні заворушилися: нарешті прийшли ми до цього, а то вже давно слід було це зробити!

Наступного дня повели нас на зустріч з організаційними чинниками, чи не до кватири Гени Кульчицького. Були там, крім Гени і Волянського, ряд передових членів ОУН, а між ними Володимир Стахів, Ярослав Барановський. Пересиділи малощо не цілу ніч. Спочатку розказували ми, а тоді перейшли всі на обговорення загального положення й виглядів. Яке ж було моє здивування, коли я побачив, що майже кожен заступає іншу думку. В краю нам думалося, що за кордоном вони мають прекрасні зв'язки, найпевніші інформації, а воно було далеко не так. Одно було ясне, і з тим усі погоджувалися: положення тяжке, з роботою треба якнайбільше поспішати і то на всіх ділянках, бо напевно почнеться боротьба. Волянський своїм, мені давно відомим стилем, арґументував цифрами й „математичною логікою", Стахів зневажливо ставився до всіх чинників, заступаючи думку, що рішатиме Німеччина, або, за його словами, „вуйко Долько", — це була насмішлива назва фюрера Німеччини. Барановський відмовчувався, а Ольжич обґрунтовував твердження: „В кожній ситуації рішає моральна постава. Без огляду на тимчасовий вислід моральна постава підносить нас на вищий ступінь у боротьбі, або зсуває в низ". Після цієї зустрічі чекала мене ще довга розмова на засекречені організаційні теми.

Обох нас із Іваном приділено тимчасово в роботу Січі у відділі, що його очолював Волянський. З огляду на наші дотеперішні організаційні, військові вишколи, завдання в Організації та стаж, дано нам функцію чотових. Треба було негайно братися до роботи. Щодня прибували нові люди, треба було їх сеґреґувати, перевіряти, розподіляти по різних родах служби. Це було тільки уведення для нас, бо головним полем нашої діяльности в часі побуту на терені Карпатської України була боротьба з польськими диверсантами й терористами. Заки піти в терен, нам доручено запізнаватися з умовинами на місці, вивчати місцеві мовні особливості, обичаї, людей та допомагати в штабі. А попри те все доставлено нам різну літературу, щоб вивчати теоретично ті галузі, в яких ми мали працювати. Та на це часу було мало. Кожного вечора приходили ми на свої кватири геть по півночі, зморені, а вставати треба було на зорі. Харчі були слабенькі, а до того їли ми прихапцем, на ходу. Але ми не були винятком. Усі наші друзі так жили і так працювали.

(Далі буде)

УКРАЇНЦІ В АРГЕНТИНІ ВІДБУЛИ 8-ИЙ КОНҐРЕС

(Закінчення зі стор. 1-ої)

зії, радіопередач, пресових конференцій і т. п., 3) влаштовування національних свят, ювілейних академій (50-ліття Української Революції, 50-ліття Української Державности, 50-ліття Листопадового Чину, 40-ліття траг. смерти сл. п. Симона Петлюри), 4) ведення „правної опіки" при допомозі якої тисячі українців одержали безплатно арґ. громадянство або знормалізували свої правні проблеми, щоб включитися в суспільне і політичне життя цієї країни, 5) координація всякої іншої діяльности українських товариств, членів УЦР, для досягнення якнайкращих успіхів в рямцях посиленої експансії української спільноти та українського імени в цій країні.

До найбільших успіхів уступаючої Управи належали: одержання закону ч. 17.-380 на здвигнення пам'ятника Т. Шевченкові в Буенос Айресі, одержання від міського уряду Буенос Айресу площі під будучий пам'ятник (декрет ч. 1042/68), що знаходиться в чудовому парку Палерму в сусідстві пам'ятника през. ЗСА Дж. Вашингтона, та участь української делеґації з Арґентини на СКВУ (21 делеґат).

Після аклямаційного схвалення діяльности уступаючої Управи УЦР новообрану Управу УЦР очолив досьогочасний її президент д-р В. Іваницький (четвертий раз), а Президію Головної Ради УЦР, її досьогочасний президент п. Теодор Хомишин.

Під час першого дня конґресу був почесним гостем і провів молитву Настоятель УАПЦ в Арґентині Високопреп. протопресвітер о. Борис Арійчук, а на другий день Конгресу долучилися до нього Їх Ексцеленція Андрій Сапеляк, Апост. Екзарх для українців католиків в Арґентині (розпочав молитвою другий день нарад) і настоятель ОО. Василіян в цій країні Впрп. протоігумен о. Йосип Галабарда, ЧСВВ (закінчив молитвою конґрес).

Одними з найважніших завдань новообраної Управи УЦР є доведення до успішного кінця будови пам'ятника Т. Шевченкові в Буенос Айресі, посилення українського національного потенціялу в цій країні та успішне ведення інформативної акції про Україну і наш народ.

Громада Сиракюз поміж чоловими жертводавцями на УНФонд

Ню Йорк. — З канцелярії УККА повідомляють, що, завжди дуже прикладна у виконуванні своїх громадських обов'язків, громада Сиракюз, в останніх днях, відгукнувшись на заклик УККА та заохоту нашої преси, переслала до канцелярії УККА дальшу суму 1,210 дол., чим підвищила свою загальну суму на Український Народний Фонд до суми 2,257 дол. Надіслану суму склали в кількох останніх днях 95 місцевих громадян. Складання національного датку в тій громаді продовжується. Належить відмітити, що невелика розмірно сиракюзька громада, величиною складеного національного датку закваліфікувалася до почесного п'ятого місця поміж всіми громадами ЗСА. Її випереджують тільки такі великі громади, як Філядельфія, Ню Йорк, Нюарк і Дітройт, які вона випереджує під оглядом пересічної висоти складеного датку, яка припадає на число її українських громадян. Сиракюзька громада повинна стати прикладом для інших, більших і менших, громад в ЗСА, й заохотити їх приспішити збірку національного датку, щоб до кінця цього року не було в них громадян, які б не склали свого національного датку. Головою Відділу УККА в Сиракюзах є п. Михайло Рубич, а фінансовим референтом п. Василь Майкович.

Успішно проходить виставка з нагоди 100-ліття „Просвіти"

Ню Йорк. — Лише від 3 до 8 грудня Виставку української книжки і преси, влаштовану Комісією для відзначення 100-ліття „Просвіти" у великій залі УНДому при 2 евню, відвідали до 500 осіб, в тому групи організованої молоді з СУМ-у, Пласту та Шкіл Українознавства при „Самопомочі" при Осередку СУМА у Ню Йорку. Склад Ювілейної Комісії був уже оголошений у „Свободі" з 20-го листопада на 7-ій сторінці. У Виставці беруть участь, обладнавши окремі столи, або й по кілька столів з давніми виданнями „Просвіти" і новими власними: п-ні Наталія Савченко, яка передала рідкісні видання Матірного Т-ва „Просвіта" у Львові та унікальні фотознімки з діяльности „Просвіти" на Рідних Землях, В-во „Говерля", Т-во Українських Інженерів у Америці, СУМА, УВАН; рідкісні й історичної ваги книги та ін. видання „Просвіти" в Україні представили проф. Д. Горняткевич, д-р О. Соколишин, д-р Сидор-Чарторийський і Вол. Харук; НТШ, В-во Чину ОО. Василіян, ОУА „Самопоміч", Братство кол. Вояків УНА, Броди — „Лев", крамниця „Арка", В-во „Пролог" і „Сучасність"; окремі столи займає Видавництво УНС „Свобода", в тому й „Веселка"; в-во „Червона Калина", „Сурма", в-во „Наше Життя" СУА, видання Т-ва Українських Лікарів Півн. Америки, Українського Бібліографічно-Довідкового Центру і ТУБА — зібрані д-ром О. Соколишиним десятки чисел „Свободи", „Америки" й ін. видань, присвячених перебуванню Кардинала Йосифа Сліпого в Канаді й ЗСА; УККА, ОДВУ і „Смолоскипа". Декілька столів присвячені виключно книгам авторок-жінок, під назвою „Жіноча творчість". За окремим столом під керівництвом п-ні Наталії Чапленкової і з допомогою п-ні А. Горечої відвідувачі можуть набувати різні книги, як і за столом ОПДЛ з нагоди Двомісячника Укр. Дитячої Літератури. Відповідальна за той стіл, письменниця Л. Храплива, виступала попереднього дня з доповіддю на цій Виставці; мали слово також голова Об'єднаного Комітету Ню Йорку адв. Р. Гуглевич, д-р О. Соколишин та ін. Велику виставкову залю прикрашує ювілейна відзнака „Просвіти", яку виконав проф. Я. Паладій, з негаснучим символічним вогнем біля неї. Стіни залі прикрашені близько 50 образами з Картинної Галерії п-ні О. Соневицької, виключно на українську тематику, в тому багато українських пейзажів Катерини Кричевської. Після раніших Богослужень у неділю в Ню Йорку духовні отці поручали вірним відвідати цю цікаву й історичної ваги виставку, що триватиме ще до 11 грудня.

ЗНОВУ ВИМАГАЮТЬ „ПОЛІТИЗАЦІЇ КРИТИКИ"

У „Літературній Україні" з 15 листопада, у великій статті критика Івана Зуба сказано: „Мав цілковиту рацію Л. Новиченко, вказуючи на тенденцію „деполітизації" критики, „послаблення її зв'язків із завданням ідеологічної боротьби та комуністичного виховання мас", зрештою, „на її намагання вести розмову про художній твір на висотах „чистої" естетики або категорій „абстрактного духу" при більш чи менш помітному ігноруванні його ідейного змісту." Така заява свідчить про черговий зворот до „вульгарного соціологізму" та партійщини в літературознавстві, відхід від чого загрожував би самій системі На нашій...

ОРКЕСТРА „АРМІЇ СПАСІННЯ" ВИКОНУЄ „ЩЕДРИКА" ЛЕОНТОВИЧА

Ню Йорк. — Велика оркестра добродійної „Армії Спасіння", яка опікується обездоленими та бажає для них зібрати фонди для подарунків на Різдво, виступає тепер у центрі Ню Йорку на 34-ій вул., біля найбільших магазинів поблизу 5-ої евню. Оркестра виконує мелодії американських та ін. колядок, в тому й українську народну щедрівку, відому під назвою „Щедрик", або „Ластівка", в обробці М. Леонтовича. На запитання, чий це твір, диригент відповів, що це музика „Леонтовича із Східньої Европи", але не знав, із якої країни, що йому й було пояснено. Диригент оркестри сказав, що прохожим подобається мелодія „Щедрика". Це помітно з більшої кількости пожертв завжди, коли оркестра виконує той твір.

В стейті Вірджінія заложено перший Відділ УНСоюзу

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ких сторін, щоби вислухати Богослужби в своїй рідній українській мові, тому то і церква була виповнена вірними, з яких деякі проїхали 100 миль дороги.

По скінченню Богослужби понад 45 осіб перейшли до шкільної залі, де Ініціятивний Комітет приготовив гостину - перекуску з нагоди „хрестин" нового Відділу. Гостину розпочав молитвою о. Олекса Міхаленко а інж. Блонарович привітав присутніх від Ініціятивного Комітету, при чому з'ясував ціль зібрання. Він говорив, що громада Річмонду не може бути пасивною тоді, коли інші місцевості мають різні громадсько - суспільні установи, і тому вважає за доцільне в першу чергу подбати про Відділ УНСоюзу, а опісля подумати і про інші організації. З черги він попросив до слова присутнього на зборах головного радного і обласного організатора Степана Гавриша, який згадав про ранніх українських поселенців в Америці які оснували установу, яка сьогодні є найбільшою в вільному світі а саме УНСоюз. Промовець закликав всіх вступати в ряди УНС, щоб продовжувати діло, започатковане тому 75 років. На закінчення головний радний висловив подяку і признання в імені Головного Уряду УНСоюзу інж. Л. Блонаровичові за його жертвенну працю для УНСоюзу.

Збори закінчено вибором першої управи новозаложеного відділу, причому схвалили, що патроном Відділу буде патрон майбутньої УК-Церкви в Річмонді Св. Іван Хреститель. До управи ввійшли: Іван Штогрин — голова, Стефанія Рибаков — місто голова, інж. Лев Блонарович — секретар, Лінда Блонарович — заст. секретаря, Рафаель Стівенс — касир. До Контрольної Комісії обрано майора Роберта Трента на голову і Євстахія Дзєжика та Івана Стронка на членів.

На закінчення згадати б, що основник і секретар Відділу в Річмонді інж. Л. Блонарович є відомий українському суспільству як мистець у шахах. Його дім є прикрашений десятками трофеїв, здобутих у різних грах між якими є також чаша „Чорноморської Січі", яку він здобув у розгрі СУАСТ-Схід в 1968 і чаша чемпіонату стейту Вірджінія.

НТШ ВІДЗНАЧУЄ 930-ЛІТТЯ КИЇВСЬКОЇ СВЯТОЇ СОФІЇ

Ню Йорк. — В неділю, 15-го грудня ц. р. о годині 5-ій вечором Наукове Товариство ім. Шевченка в ЗСА відзначує Урочистою Науковою Конференцією 930-ліття катедрального храму Київської Святої Софії. Науковець-архітект проф. Олекса Повстенко виголосить доповідь на тему „930-ліття Святої Софії і доля архітектурних пам'яток великокняжної доби в Україні". Доповідь буде ілюстрована численними прозірками. Конференцію відкриє проф. д-р Р. Смаль-Стоцький. Конференція відбудеться в залі Українського Інституту Америки, 2 Схід 79 вулиця в Ню Йорку.

✝

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що 29-го листопада 1968 року несподівано відійшов у Вічність на 81-му р. життя в Асунсіоні, Параґвай

ВАЛЕРІЯН МЕЛЬНИК

Професор Української Господарської Академії в Подєбрадах, Чехо-Словаччина та бувший Прокуратор Гетьманського Руху в роках 1939-1945.

ПОХОРОН відбувся в Асунсіоні, Параґвай.

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА була відправлена в неділю, 8 грудня 1968 р. в церкві св. Покрови, Мешер 2225 у Філядельфії, Па.

Горем прибиті:
АННА МЕЛЬНИК — дружина в Параґваю
ГАЛИНА ВАКУЛОВСЬКА — сестра, з мужем ВІКТОРОМ та доньками ВІКТОРІЄЮ і МАРІЯННОЮ

ПОДЯКА

З Волі Господньої несподівано відійшов від нас у суботу, 23-го листопада 1968 року наш Незабутній БРАТ і ВУЙКО

бл. п. МИХАЙЛО СЛІПЕЦЬ

У цих сумних хвилинах багато наших Друзів і Знайомих виявило щирі співчуття, відвідуючи Покійного у крипті, беручи участь у Поминальних Богослуженнях та Похоронних Обрядах.

Зокрема сердечно дякуємо Усім, які пожертвували Служби Божі й Панахиди за спокій Душі Покійного.

Дякуємо Отцеві Шамбелянові Дмитрові Греськові за відслуження Похоронних Відправ, панові Михайлові Кодолісві за зразкове переведення похорону, як також Усім, що так численно прибули віддати Покійному останню прислугу.

Хай Господь нагородить Усіх сторицею.

У глибокому смутку —

Брат ІВАН з Дружиною й Дочками
у Пармі, Огайо

СТОЛИЦЯ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ УРОЧИСТО ВІДЗНАЧИЛА РОКОВИНИ „ПРОСВІТИ"

(Закінчення зі стор. 1-ої)

найстарших своїх „Просвіт" — Читальні „Просвіти", оснoваної 1905 року й Інституту „Просвіти", зорганізованого 1918 року, які від серпня ц. р. підготовляли спільно відзначення 100-річчя „Просвіти".

Тиждень „Просвіти" розпочато в неділю 1 грудня 1968 р. врочистим Богослуженням в катедрі св. Володимира й Ольги, в якому взяли участь члени обох згаданих вінніпезьких „Просвіт" з прапорами та в час якого о. Р. Кисілевський мав прегарну проповідь.

Пополудні тієї ж неділі в залі Читальні „Просвіти" відбулося відкриття Тижня „Просвіти" і виставка коло 200 видань львівської „Просвіти" та коло 100 видань „Просвіт" з інших країн світу, а теж фотографій і документів з їх діяльности. Всі ці експонати, прекрасно оправлені, творять зруб Ювілейної Бібліотеки „Просвіти", який Читальня „Просвіти у Вінніпеґу заснувала як постійний документально-дослідний центр діяльности „Просвіт" в Україні і поза нею та який буде щораз доповнюватись. Промовці та коло 250 осіб з верхівки Вінніпеґу зробили цю імпрезу наскрізь культурною, цікавою і вдатною.

Зустріч дітей у поклоні „Просвіті"

У вівторок 3 грудня ввечорі Рідні Школи обидвох „Просвіт" Вінніпеґу влаштували у програмі Тижня „Просвіти" першу таку і сердечну своїм змістом зустріч своїх учнів у „Читальні „Просвіти", де відбулася невеличка програма, виконана школярами обидвох Рідних Шкіл, дітей погощено і солодким та обдаровано їх на спогад сторіччя окремими відзнаками, що їх виробив Комітет Святкувань Сторіччя. Вчителі і батьки дітей обох шкіл взяли участь у цім поклоні дітей „Просвіті".

Співтворці культури — „Просвіті"

У п'ятницю 6 грудня 1968, знову ж в Читальні „Просвіти", відбулася ввечорі Зустріч Співтворців Української Культури, яку організували спільно Ювілейний Комітет і Літературно - Мистецький Клюб та якою проводив член Комітету ред. А. Курдидик. Декорація залі, виставка видань „Просвіти" і доповідь голови Об'єднання Українських Образотворчих Мистців Канади, д-ра Б. Стебельського з Торонта, якого запросив Комітет та малярські твори якого склали другу невеличку виставку, створили щиру і справді родинну атмосферу вечора, за столами якого знайшлися всі, хто в такий чи інший спосіб працює в ділянці культури, — разом коло 200 осіб. Пані з ЛМ-Клюбу подбали за чай.

Ювілейний Бенкет

У суботу 7 грудня ц. р. у двох великих залях модерного будинку Інституту „Просвіти" відбувся увечорі Ювілейний Бенкет, в якому взяли участь коло 650 осіб, у тому Митрополит Максим, в заступстві недужого Митрополита Іларіона і Єпископа Бориса, Секретар Консисторії УГПЦ о. І. Труфим з дружиною, ректор Колегії св. Андрея о. д-р С. Савчук з дружиною, президент президент УВАН д-р Я. Рудницький, Президент Фундації Т. Шевченка д-р І. Глинка з дружиною, отці — капеляни обидвох „Просвіт" та цілий ряд видатних осіб з мистецького, культурного і громадського світу. Президент СКВУ і КУК, о. д-р В. Кушнір, мав головну доповідь, в якій кинув визов всьому нашому життю тезою про культурний анальфебетизм, що його треба так поборювати, як колись „Просвіта" поборювала звичайну неграмотність. Привіт представника УГПЦ і кінцеву промову Митрополита Кир Максима прийняли зібрані міцними оплесками. На бенкет прислали телеграму з привітом прем'єр Канади П. Е. Трудо, посол Смеречанський, Ювілейні Комітети Сторіччя „Просвіти" з Філядельфії, ЗСА та Форт Вілліяму, Порт Артуру в Канаді, крім цього ряд установ і організацій. Зібрані на залі переслали до Об'єднаних Націй протест проти знищення в 1939 р. московським окупантом „Просвіти" на всіх Західніх Землях України, вислали теж привіти історикові „Просвіти" проф. Ст. Шахові у Мюнхені та піонерові Інституту „Просвіти" о. М. Оленчукові, що тепер у шпиталі.

Окрему врочисту точку Бенкету Сторіччя „Просвіти", яким справно проводив голова Відділу КУК і ЛМ-Клюбу п. Я. Семчишин, творив Поклін Просвітянським Піонерам, що їх коло 70 врочисто введено під оплески на залю з окремими відзнаками, представлено залі та відспівано їм грімко в подяку за їх працю на полі „Просвіти" „Многая Літа". Вітано щиро оплесками теж суддю п-і М. Вавриков, представників міста, шкільної ради, делегатів „Просвіти" у Брендоні і численних гостей. Голови Читальні „Просвіти" й Інституту „Просвіди" склали зібраним заяву про дальшу й посилену свою співпрацю, яку почали їх установи в підготові Сторіччя, та символічно обмінялись книжками своїх видань під міцні оплески залі.

Перед концертом Тетяни Ари Шуфлин

Літературно - Мистецький Клюб у Філядельфії очолюваний д-ром Володимиром Рудницьким, спонзорує перший виступ молодої української співачки з Канади Тетяни Ари Шуфлин, яка від 1960 р. студіювала в консерваторії св. Кекилії в Римі, найкращій музичній школі в Італії, а по закінченні студій залишилася в Римі і лишень раз на кілька літ приїжджає до Канади до рідні і тоді дає концерти у Вінніпеґу й Торонті.

В Европі виступала Тетяна Ара, концертами в Римі, Міляні, Трієсті Люґано, Палермо, Мессині, Барі, Неаполі, Больонії, Монако, Бонні, Альжирі та в містах Швайцарії.

Рецензії чужинецької фахової критики і нашої канадійської преси висловлюються в дуже прихильному тоні про концерти молодої української співачки та про її виступи в оперових ролях.

Цього року, користаючи з приїзду до Канади на Різдвяні Свята, де дасть в Торонті власний концерт 8-го грудня, Тетяна Ара виступить пораз перший у Філядельфії.

15-го грудня українська суспільність Філядельфії матиме нагоду послухати співу Тетяни Ари під час її власного концерту, що відбудеться в концертовій залі „Ети кел Сосасти" о годині 5-ій по полудні.

Гадаємо, що любителі співу та прихильники наших молодих мистецьких талантів скористають з нагоди та виповнять по вінці залю, чим виявлять свою прихильність до молодої співачки та заохотять її і в інших містах ЗСА виступити з власними концертами.

Зокрема земляки Станиславівщини повинні поцікавитися молодим талантом, що завдяки невпинній, наполегливій праці над собою розвиває Богом їй даний голос та втішається заслуженим успіхом серед чужинців, здобуває для нас прихильників серед чужинецького світу.

Нехай не буде ніодної родини станиславівців, замешкалої у філядельфійській метрополітальній окрузі та найближчій околиці, що не скористала б з рідкісної нагоди любуватися співом „українського соловейка" під час концерту 15-го грудня 1968 року.

О. Надвірнянський

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, а нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СУБОТА, 14-го ГРУДНЯ 1968 р.

АМБРІДЖ, Па. Місячні збори 161 Відд. о год. 7-ій веч. в приміщенні Клюбу. На порядку: вибір Управи на 1969 р. По зборах перекуска. Дня 21-го грудня в приміщені школи св. ап. Петра і Павла о год. 6-ій веч. — РІЗДВЯНЕ ПРИЙНЯТТЯ ДЛЯ ДІТЕЙ. — Управа.

КЛІФТОН, Н. Дж. Річні збори Т-ва Укр. Січ — 182-ий Відд. о год. 6-ій веч. в залі Укр. Централі, 240 Hope Ave., Passaic, N.J. — Управа.

СТАПЛЕТОН, С. Ай., Н. Й. Річні збори Б-ва св. Арх. Михаїла — 211 Відд. о год. 7:30 веч. в залі, де звичайно. На порядку: звіти Управи і Контр. Комісії, вибір нової Управи на 1969 рік. Проситься чл. прибути і вирівняти чл. вкладки. — Т. Соколовський, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Збори Б-ва св. Володимира — 130 Відд. о год. 8-ій веч. в домівці Укр. Кат. Ветеранів при 33 Е. 7-ма вул. Проситься прибути і вирівняти вкладки або переслати. Omelan Steszyn, 42-24 194th St., Flushing, N.Y. 11358. — Управа.

НЕДІЛЯ, 15-го ГРУДНЯ 1968 р.

БАЛТІМОР, Мд. Місячні збори Б-ва Пресв. Тройці — 320 Відд. о год. 2-ій по пол. в Укр. Горож. Клюбі при 3101 O'Donnell St. Проситься чл. прибути і вирівняти залеглі вкладки. — Т. Хай, предс., І. Малко, секр.

БЕТЛЕГЕМ, Па. Місячні збори Б-ва св. Димитрія — 288 Відд. о год. 12:30 по пол. в Укр. Амер. Гор. Клюбі, 817 Лінн Аве. Проситься чл. вирівняти вкладки. — Управа.

ВЕСТ ІСТОН, Па. Річні збори Т-ва Б. Хмельницького — 137 Відд. о год. 2-ій по пол. в Укр. Амер. Горож. Клюбі. На порядку: звіти Управи і Контр. Комісії, вибір Управи на 1969 р. Проситься чл. прибути. — Г. Прашик, голова, М. Колодруб, кас., С. Колодруб, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. Ай. Місячні збори Т-ва Запор. Січ — 206 Відд. о год. 1-ій по пол. в парафіяльній залі, 74 Гаррис Аве. На порядку: вибір Управи на 1969 рік. Проситься чл. прибути. — Управа.

НЮАРК, Н. Дж. Річні збори і збирання вкладок Б-ва св. І. Хрестителя — 76 Відд. о год. 1-ій по пол. в Укр. Кат. Школі при Сенфорд Аве. й Айві вул. На порядку: звіт Управи і вибір нової на 1969 рік. Збори відбудуться без огляду на скількість присутніх. — М. Деметчук, предс., В. Салабун, секр.

НЕДІЛЯ, 22-го ГРУДНЯ 1968 р.

SAYRE, Pa. Річні збори 236 Відд. о год. 1-ій по пол. в церковній залі. — Управа.

АННА ЛУЧИШИН, довголітня членка УНС Б-ва св. Володимира — 173 Відд. у Вілмінґтон, Дел., померла 13 листопада 1968 р., проживши 77 років. Покійна походила з с. Військо, Добромільського пов., Зах. Україна. До ЗСА приїхала в 1910 р. Полишила в смутку 3 дочки: Маріо, Катерину і Доріс та сина Михайла, а також брата Івана Лопатка з родиною тут в Америці та брата на Україні, 6 внуків і 2 правнуків. Похорон відбувся 16 листопада 1968 р. з церкви св. Миколая на католицький цвинтар.

Вічна Їй Пам'ять!

П. Щерба, секр.

ПРИЙМАЄТЬСЯ ОГОЛОШЕННЯ СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ У „СВОБОДІ"

Адміністрація „СВОБОДИ" повідомляє, що йдучи назустріч загальним побажанням, вона й в цьому році призначить окремі шпальти збільшеного Різдвяного числа на оголошення традиційних святочних привітів і побажань.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ:

1 цаль через 1 шпальту	$ 3.00
1 цаль через 2 шпальти	5.00
2 цалі через 2 шпальти	10.00
3 цалі через 2 шпальти	15.00
4 цалі через 2 шпальти	20.00
5 цалів через 2 шпальти	25.00
6 цалів через 2 шпальти	30.00

та в інших розмірах.

Треба сподіватися, що загал нашого Громадянства використає цю нагоду, щоб передати свої традиційні побажання та дати про себе знати своїм рідним, приятелям та знайомим навіть в найдальших закутинах світу, куди навряд чи звичайна пошта занесла б таку вістку. Великий тираж „СВОБОДИ" та відповідний зміст збільшеного святочного числа, надають таким побажанням окремої вартости і значення.

ОГОЛОШЕННЯ ПРИЙМАЄТЬСЯ:
ДО ЧИСЛА
за новим стилем до 16-го ГРУДНЯ 1968 року,
за старим стилем до 30-го ГРУДНЯ 1968 року

Зголошення святочних побажань, **РАЗОМ З ГРОШЕВОЮ ОПЛАТОЮ**, залежно від величини оголошень, надсилати до:

"SVOBODA"
83 Grand Street Jersey City, N.J. 07303

ПОВІДОМЛЕННЯ Членам і Відділам УНСоюзу

Повідомляємо Членів і Відділи УНСоюзу, що з уваги на закінчення року, Головна Канцелярія УНСоюзу мусить замкнути рахунки та здепонувати у банках гроші, одержані від Відділів,

не пізніше, як вполудне 31-го ГРУДНЯ 1968 р.

Гроші, прислані пізніше вже не зможуть бути зачислені на 1968 рік. З уваги на це, закликаємо всіх Членів УНСоюзу заплатити вкладки, платні в цьому місяці, якнайскоріше, а всі Відділи УНСоюзу вислати розчислення і гроші так скоро, щоб вони наспіли до Головної Канцелярії не пізніше, як у ВІВТОРОК, 31-го ГРУДНЯ 1968 року до полудня.

Звертається увагу на те, що Відділи, які спізняться з присилкою вкладок, будуть подані як довжники в річному звіті.

ГОЛОВНА КАНЦЕЛЯРІЯ УНСОЮЗУ

ТАРЗАН, Ч. 6106. Зневірений Тарзан!

— Щось корисне сподіваюся!

— Вони виглядають на придатні речі... Але до чого вони надаються?

— Дивовижне! Це є ліпше, як кортик до краяння речей! Чудасія!

MEANWHILE, OUTSIDE AND DESPONDENT...
ITO! ITO!

А тим часом нагорі зневірений (Тарзан) . . . — Іто! Іто!